

**Hoe fier slacht
BITGUMMOLE
de wjukken út ?**

De tiid sil it leare!

Dorpsvisie Beetgumermolen

gemaakt door Werkgroep Dorpsvisie Beetgumermolen

in opdracht van Bestuur Pleatslik Belang Bitgummole

in samenwerking met:

Jenze Fokkema - Feriening Lytse Doarpen

Nienke Vellema - Feriening Lytse Doarpen

10.02.1999

lay out: IJnse Braaksma

INLEIDING

Waarom een dorpsvisie ontwikkelen?

Het bestuur van “Pleatslik Belang Bitgummole” wil een actievere rol spelen bij het in stand houden en/of verbeteren van de leefbaarheid van het dorp. Niet afwachten tot anderen, in de meeste gevallen de gemeente, met plannen komen maar zelf ideeën uitwerken en samen met de gemeente tot uitvoering brengen. De beste start hiervoor is het opstellen van een eigen beleids- of dorpsvisie. Wij hebben ondersteuning gevraagd van de Feriening Lytse Doarpen (FLD) om het proces te helpen sturen.

Het verzamelen van informatie

Het bestuur van Pleatslik Belang heeft gesteld dat het een beleidsplan moet zijn van het dorp en voor het dorp: om iedereen de mogelijkheid te bieden om zijn/haar ideeën en suggesties kenbaar te maken is gekozen voor een enquête. Een enquête met veel open vragen waarbij men na moest denken, wat vind ik van de huidige situatie en zou die verbeterd moeten worden en zo ja, hoe? Wij gaan ervan uit dat ieder idee een goed idee is. Later zal een keuze worden gemaakt welke ideeën realiseerbaar zijn en welke niet. De in dit rapport genoemde ideeën zijn niet beter of slechter dan de ideeën die in de totale opsomming staan, maar vormen een goede weergave van veel voorkomende onderwerpen.

De enquête

Er zijn ca. 365 enquête-formulieren huis aan huis bezorgd. Hiervan zijn er 188 terug ontvangen. Volgens degenen die meer met dit bijltje hebben gehakt een behoorlijke score. De enquête was niet gemakkelijk met de vele open vragen. Toch hebben veel inwoners de moeite genomen deze in te vullen, waaruit weer blijkt dat men bereid is mee te denken over de toekomst van ons dorp. De enquête-formulieren zijn bestudeerd, gelezen, alle ideeën opgeschreven, in staten en daarna samengevat en verwerkt tot dit rapport; een tijdrovend karwei.

Wat staat er in dit rapport?

Dit rapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel, de toekomstvisie, is een samenvatting van alle ideeën die uit de enquête zijn voortgekomen. Er wordt een globaal beeld gegeven van de onderwerpen die in onze dorpen actueel zijn en waar wat aan moet of kan gebeuren. De wijze waarop deze problemen, knelpunten en mogelijkheden worden aangepakt dient in een later stadium te worden ingevuld. De gegeven suggesties zijn enkel ideeën die vaak naar voren komen.

Het tweede gedeelte is een uitputtende opsomming van alle ideeën, suggesties, positieve punten, negatieve punten, meningen en locaties. Bij nadere invulling kan hier mee worden gewerkt.

Wat moet er nog gebeuren?

De toekomstvisie dient nu verder gestalte te krijgen. Er moet daadwerkelijk invulling worden gegeven aan de verschillende onderdelen van het plan. Allereerst wordt het plan gepresenteerd aan de bevolking, gemeente en andere betrokkenen. Hier kan nog een levendige discussie uit voortkomen. De genoemde aandachtspunten kunnen dan door verschillende commissies worden aangepakt.

Geschiedenis van Beetgumermolen

Beetgumermolen is een dijkdorp gelegen aan de Middelzeedijk en achter een dwarsdijk door de voormalige Middelzee, de Langestraat-Skrédyk. Een dorp op de grens van twee landschapstypes: het oude kwelderlandschap met een kleinschalige mozaïekverkeveling en het open en strakke polderlandschap van de voormalige Middelzee. In de 16e eeuw is tussen Beetgum en Beetgumermolen de state Groot Terhorne gebouwd. De verschillende bewoners van deze state hebben veel invloed gehad op de ontwikkeling van het omringende gebied. Zij hebben onder andere een korenmolen laten bouwen waar de naam van Beetgumermolen aan ontleend is. De molen is in 1864 door brand verwoest en niet weer opgebouwd. Ook de state is verdwenen. De begrenzing en enkele onderdelen van de tuin zijn nog zichtbaar in het landschap. Op de Middelzeedijk tussen Beetgum en Beetgumermolen zijn rond 1850 drie rijen iepen geplant die nu een monumentale laan vormen (It Bosk).

De bewoners van Beetgumermolen waren voorheen op de landbouw georiënteerd. Gemengde bedrijven en gardeniers met hun grove groenten en vroege aardappelen, kleinschalige en arbeidsintensieve bedrijven. Er was ook een veiling en een landbouwschool. Door de ontwikkelingen in de landbouw - mechanisatie, specialisatie en schaalvergroting - zijn de gemengde bedrijven en

de gardeniers verdwenen. De veiling en de landbouwschool ondergingen hetzelfde lot. De huidige bewoners vinden voor een deel nog hun werk in de landbouw en aanverwante bedrijven. Het merendeel echter gaat naar Leeuwarden en andere grote plaatsen voor hun werk in o.a. industrie, dienstverlenende bedrijven en het onderwijs.

De belangrijkste ontsluitingsweg was de J.H. van Aismawei, een gedeelte van de Middelzeedijk, waaraan de meeste bebouwing was geconcentreerd. Het was de doorgaande weg van Leeuwarden via Berlikum richting Minnertsga en Sexbierum. Door de recentelijk aangelegde Westergoawei (S10) is de functie van de Van Aismawei als doorgaande weg vervallen. Daarnaast zijn er verbindingswegen naar verschillende dorpen, de Ingelumerdyk naar Engelum, de Menamerdyk naar Menaldum en de Langestraat richting Stiens. Langs deze wegen is langzamerhand ook bebouwing gekomen. Door de oorspronkelijke dijkbebouwing en latere bebouwing langs verbindingswegen heeft Beetgumermolen geen kern waar omheen is gebouwd. Bestemmingsplannen van ná de jaren 50 hebben ervoor gezorgd dat er ook tussen de verschillende wegen werd gebouwd. Daardoor is het dorp wel wat compacter geworden, maar nog steeds zonder een echte kern.

Beetgumermolen was lange tijd geen zelfstandig dorp maar een buurtschap van Beetgum. In 1963 is het zelfstandig geworden en telt thans ca. 950 inwoners.

RESULTATEN VAN DE ENQUETE

1. ALGEMENE VRAGEN

De reden waarom men in Beetgumermolen woont is, dat men lekker dicht bij Leeuwarden zit, en men hier nu eenmaal geboren en getogen is. Daarnaast zijn er veel mensen die het hier landelijk en rustig wonen vinden.

Wanneer men in gezelschap is, dan weten de meesten niet waar Beetgumermolen ligt; een enkeling herkent het vanwege het kaatsen.

Het positieve aan Beetgumermolen is de bereikbaarheid, en dat het dorp dicht bij Leeuwarden ligt. De meesten vinden dat hier voldoende voorzieningen, zoals middenstand en verenigingsleven, zijn.

Het negatieve van Beetgumermolen is dat er te weinig gebouwd wordt, en er mag zeker een betere speeltuin komen.

Een aantal ervaren het als negatief dat er nog zoveel tegenstelling is tussen niet-kerkelijken en kerkelijken.

Op een kleine groep mensen na, heeft men er over het algemeen geen bezwaar tegen dat de Gemeente Menaldumadeel Beetgum, Beetgumermolen en Engelum als één geheel beschouwd. De tegenstanders vinden dat Beetgumermolen zijn eigen karakter verliest.

De meeste mensen lijkt het een goed idee om een plattegrond te plaatsen met daarop de aspecten en de historie van ons dorp.

Aandachtspunten:

Het bevorderen van woningbouw

Samenwerking tussen groeperingen van verschillende overtuiging stimuleren

Het plaatsen van informatieborden

2. WONEN IN BEETGUMERMOLEN

De inwoners van Beetgumermolen geven aan dat ze er prettig wonen om de volgende redenen:

Rust

Ruimte

Dichtbij Leeuwarden

Landelijke omgeving

Basisonderwijs

(zowel Openbaar als Bijzonder)

dorp

Kleinschaligheid

Goede voorzieningen

Een redelijk openbaar vervoer

Een uitgebreid verenigingsleven

En tenslotte het feit

dat men elkaar kent binnen het

Er zijn uiteraard punten ter verbetering:

Zo wordt het jammer gevonden dat het winkelaanbod iets afneemt. Men mist de drogist en de kwaliteit van het postkantoor is achter uit gegaan. De speeltuin is aan een totale vernieuwing toe en de enquête geeft aan dat een andere locatie wenselijk is. Een geheel ander punt is het gemis van een dorpskern in Beetgumermolen. Voor de jeugd zou men ook graag eigen voorzieningen zien.

Wat de verkeerssituatie betreft blijkt dat verkeersdrempels niet altijd aan de verwachtingen voldoen. Verder mist men duidelijk een fietspad van Menamerdyk naar de fietstunnel bij de Frânskeleane (levensgevaarlijke situatie!), terwijl

ook de Langestraat aanpassingen verdient om met name de veiligheid van de fietsers naar een aanvaardbaar risico terug te brengen. De straatverlichting in het dorp is nog niet optimaal en verder wordt de bereikbaarheid van winkels en de Bank door rolstoel- en rollator gebruikers niet gewaardeerd. Wat betreft de gewenste groei van het aantal inwoners van Beetgumermolen komt uit de enquête naar voren dat een matige groei, om de voorzieningen op peil te houden, noodzakelijk wordt geacht. Voor enkele inwoners is er geen groei noodzakelijk, terwijl een kleine minderheid een grote groei zou willen.

Aandachtspunten:

De veiligheid van fietsers moet worden vergroot
Mogelijkheden scheppen voor woningbouw ná het Bosklân

3. VERKEER/VERKEERSVEILIGHEID

Wat de pluspunten zijn in het verkeer, werd door de meesten niet ingevuld. Slechts een aantal is te spreken over de fietspaden, de verkeersremmers en de komst van de S10 (Westergoawei).

Als minpunten wordt door een groot aantal genoemd:

- het te snelle verkeer en het sluipverkeer op de Hammeringen en de Langestraat
- de vele drempels op de verkeerde plaatsen
- het ontbreken van:
 - een fietspad naar Menaldum en op de Langestraat
 - oversteekplaatsen bij scholen
- de onveiligheid van:
 - de witte banden langs het Van Aismawei-fietspad (met name in het donker)
 - de oversteek van het fietspad ten O. van Beetgumermolen
 - de S10-kruising
 - de Van Aismawei en Langestraat.

Voor al deze minpunten zijn heel wat logische oplossingen aangedragen, maar de meest genoemde zijn: een fietspad langs de Menamerdyk en een fietspad naar Menaldum, en eventueel de Menamerdyk afsluiten voor vrachtverkeer.

Aandachtspunt:

Onveilige verkeerssituaties aanpakken

4. BEREIKBAARHEID/VERVOERSMOGELIJKHEDEN

Beetgumermolen heeft een goede verbinding met Leeuwarden, en de busverbinding is ook prima. Een groot aantal vindt het jammer dat er geen goede openbaar vervoer verbinding met Stiens, St.Annaparochie en Franeker is. Het merendeel is het niet eens met het afsluiten van de weg Leeuwarden-Marssum voor autoverkeer. Zou dit wél gebeuren, dan zal de filevorming bij het Europaplein volgens velen alleen maar toe nemen. De dorpen zullen hierdoor geïsoleerd raken, en de S10 te veel belast.

Een kleine meerderheid vindt dat er geen nieuwe weg vanaf Stiens richting S10 moet worden aangelegd. Mocht deze verbinding er tóch komen, dán tussen Engelum en Marssum. Dit zal een ontlasting zijn voor de dorpen, maar een aantasting van milieu en landschap.

Aandachtspunt:

Gebruik maken van inspraakmogelijkheden door bestuur Pleatslik Belang

5. WERK EN BEDRIJVGHEID

Over het algemeen vindt men dat er bij Beetgumermolen geen bedrijvigheid moet komen. Eventuele bedrijvigheid kan beter naar Beetgum gaan (bedrijventerrein), of langs de S10.

De meeste mensen missen een postkantoor, een grote supermarkt en een drogisterij. Een kwart is tevreden over de situatie zoals die nu is. Ruim een kwart zou graag een grote supermarkt en een groentewinkel op prijs stellen. De dagelijkse boodschappen worden over het algemeen in Beetgumermolen gekocht. Toch doen ook velen hun dagelijkse boodschappen elders. Zij willen wel in Beetgumermolen gaan winkelen, mits er een goede supermarkt komt met meer keuze en lagere prijzen.

6. BEETGUMERMOLEN ALS GEMEENSCHAP

Iets meer dan de helft is tevreden over de gemeenschapszin in Beetgumermolen. Een klein aantal betreurt het dat er twee groeperingen (christelijk, niet-christelijk) zijn. Door contacten te leggen via het verenigingsleven, is het mogelijk om die gemeenschapszin te bevorderen.

De meesten zijn van mening dat er voor de jongeren niet voldoende ontspannings-mogelijkheden zijn. Voor sport geldt dit echter niet. Als suggestie wordt gegeven om een ontmoetingsplaats voor jongeren te creëren. Voor ouderen is er voldoende, en over het algemeen is men daarover tevreden. Het merendeel is wel lid van één of meerdere verenigingen.

Aandachtspunten

Promotie van verenigingen en activiteiten

Het bevorderen van gezamenlijke activiteiten van verenigingen

Aandacht voor de jeugd

7. VRIJETIJDSEBESTEDING

De culturele voorzieningen zijn redelijk goed te noemen, zo ook de sportvoorzieningen, al verdient de ijsbaan wel wat verbetering. Men zou ook graag een tennisbaan willen, en dan liefst daar ook nog een clubhuis bij.

De recreatieve voorzieningen zijn ook redelijk goed te noemen. Een groot aantal wil echter wel graag een nieuwe speeltuin én meer fiets- en wandelpaden.

Een meerderheid vindt dat er voldoende groen is: toch is er een aantal suggesties voor aanleg en verbetering van groen gekomen.

Aandachtspunten:

Verbeteren en uitbreiden van recreatieve paden en sportvoorzieningen
Speelvoorzieningen aanleggen
Aanleggen c.q. verbeteren van groen in en om het dorp

8 & 9. VOORZIENINGEN IN BEETGUMERMOLEN

	<i>Uitstekend</i>	<i>Goed</i>	<i>Matig</i>	<i>Niet goed</i>	<i>Geen mening</i>
Molewijk/Ons Huis	35	99	6	3	25
Basisonderwijs	33	93	8	-	30
Vervolgonderwijs	9	56	9	18	56
Vorming	4	30	10	27	68
Sport	12	123	18	2	6
Politie	2	30	43	52	25
Recreatie	0	33	66	41	16
Winkels	8	64	71	27	3
PTT	2	51	59	54	1
Banken	13	114	24	12	2
Brandweer	2	44	16	15	73
Horeca	5	68	47	17	20
Bibliotheek	10	81	32	11	28
Mobiele Voorzieningen	6	88	44	10	15
Vuilophaaldienst	23	109	24	13	1
Kinderopvang	0	16	8	17	113
Maatschappelijk werk	2	19	10	5	118
Voorzieningen v. ouderen	3	41	21	7	86
Huisarts	36	110	14	3	3
Tandarts	5	60	9	28	48
Fysiotherapie	7	89	13	7	49
Apotheek	29	106	8	11	8
Dierenarts	6	64	8	15	57
Thuiszorg	5	41	22	20	72
Ouder/kinderzorg	3	46	11	3	90

Aandachtspunt:

Behouden en zo mogelijk uitbreiden van de voorzieningen

Over het algemeen is men behoorlijk tevreden over de voorzieningen.

Een aantal mogelijkheden om de voorzieningen nog te verbeteren zijn de volgende:

De vuilophaaldienst zou de grijze en groene containers, met name in de zomer, vaker moeten legen. Ook bouwafval en hout graag meenemen. De supermarkt zou uitgebreider moeten zijn (bij toename van de klandizie is dit gemakkelijker realiseerbaar!) en betaalbare prijzen moeten hebben. Meer gezelligheid in de horeca is wenselijk.

Men mist o.a. een snackbar, slijterij, drogist en een wekelijkse markt. Ook mist men een dorpsagent, terwijl er in het weekend te weinig politie is.

Een tennisbaan en een jeu de boulesbaan zou worden gewaardeerd. Verder ontbreken nog prullenbakken bij de bushaltes en een brandkraan op It String.

Heel duidelijk is dat de thuiszorg slecht functioneert. Na een ziekenhuisopname is er in het geheel geen zorg voor handen! Ook de grootschaligheid levert onpersoonlijke zorg. De huisarts komt, op enkele kleine opmerkingen na, zeer goed naar voren. De toegankelijkheid van het Sportgebouw, o.a. in gebruik als consultatiebureau, is onvoldoende ingesteld op kindervagens i.v.m. bezoek aan het zuigelingenbureau.

Voor meer suggesties dient men het tweede deel te raadplegen bij het secretariaat van Pleatslik Belang.

10. DE ONTWIKKELING VAN BEETGUMERMOLEN

In zijn algemeenheid vindt men dat Beetgumermolen zich de laatste prima heeft ontwikkeld. Wel is het jammer dat de voorzieningen enigszins afnemen. Wat de woningbouw betreft lopen we wat achter bij andere dorpen in Menaldumadeel.

AFSLUITEND / CONCLUSIES

Over het algemeen zijn de inwoners van Beetgumermolen blij zijn met hun dorp. Er zijn positieve punten genoeg te noemen. Qua handhaving van niveau aan sportvoorzieningen is de fusie van de beide kaatsverenigingen een gunstige ontwikkeling geweest. De aanleg van de Westergoawei bezorgt de Van Aismawei aanmerkelijk minder doorgaand verkeer; voor onze winkels een ongunstige maar voor de rust in het dorp een gunstige ontwikkeling. De privatisering van het sportcomplex heeft een gunstige invloed op de gemeenschapszin. Voorzieningen, goede sfeer, ruimte, frisse lucht en landelijke omgeving zijn allemaal factoren die bijdragen aan een prettig woonklimaat.

Wel komt duidelijk naar voren dat er verbeteringen mogelijk zijn. Zo verdient de jeugd meer aandacht en dienen er verkeersvoorzieningen te worden verbeterd.

Duidelijk is geworden dat bepaalde zaken erg leven in Beetgumermolen en meer aandacht verdienen. In dit rapport is getracht dit te verwoorden en richtinggevend te rubriceren. In deel twee worden alle ideeën opgesomd.

Hieronder volgt nog de opsomming van alle **aandachtspunten**:

Veiligheid van fietsers vergroten

Mogelijkheden scheppen voor woningbouw ná het Bosklân

Voorzieningen behouden en zo mogelijk uitbreiden

Samenwerking tussen groeperingen van verschillende overtuiging stimuleren

Informatieborden plaatsen

Onveilige verkeerssituaties aanpakken

Inspraakmogelijkheden door bestuur Pleatslik Belang laten gebruiken

Promotie van verenigingen en activiteiten

Gezamenlijke activiteiten van verenigingen bevorderen

Ontspanningsmogelijkheden voor de jeugd aandacht geven

Recreatieve paden en sportvoorzieningen verbeteren en uitbreiden

Speelvoorzieningen aanleggen

Groen in en om het dorp aanleggen c.q. verbeteren